

Status på handleplan for demensstrategi 2021-2025

September 2023

Frederikssund Kommunes "Demensstrategi 2021-2025" blev godkendt af det daværende Velfærdsudvalg den 5. oktober 2021.

Nedenstående handleplan beskriver, hvordan der i 2023-2025 arbejdes med de indsatser, der indgår i demensstrategien.

Demensstrategiens indsatser

Tema 1: En tidlig og rehabiliterende indsats

Målet under temaet er, at borgeren bevarer sine muligheder for at leve et selvstændigt liv på trods af demens-sygdommen.

Indsats 1.1: Arbejde med hverdagsrehabilitering og træning, så dine færdigheder vedligeholdes

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p><i>Tilbud om træning til hjemmeboende</i> Byrådet afsatte med budget 2022-2025 870.000 kr. i 2022 og 2023 til et tilbud om holdtræning til borgere med demens, som bor i eget hjem.</p> <p>Borgere med demenssygdom har ofte svært ved selv at tage initiativ til at træne og kan have glæde af at spejle sig i andre, der udfører samme aktivitet. Fælles træning giver samtidig mulighed for socialt samvær med andre i samme situation. Formålet med tilbuddet om holdtræning er derfor at medvirke til, at borgeren fastholder sin fysiske funktionsevne og sine sociale kompetencer, så borgeren længst muligt kan leve et selvstændigt liv.</p>	<p><i>Tilbud om træning til hjemmeboende</i> Tilbuddet om holdtræning startede op 1. maj 2022 og er finansieret til og med 2023.</p> <p>Omsorg og ældre blev forelagt en evaluering af tilbuddet 30. marts 2023. Evalueringen viste, at træningen bidrager til at fastholde borgernes fysiske funktionsniveau og sociale kompetencer samt til livskvalitet og trivsel. Det vurderes, at tilbuddet kan medvirke til, at borgernes behov for daghjem og plejebolig udskydes.</p>

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p><i>Hverdagsrehabilitering</i></p> <p>Hverdagsrehabilitering skal bidrage til, at borgere med demenssygdom kan have en hverdag, der er så selvstændig som muligt. Ved let demens kan en rehabiliterende indsats for eksempel være at støtte personens rutiner i forhold til kalender eller huskesedler.</p>	<p><i>Hverdagsrehabilitering</i></p> <p>Døgnplejen vil fremover arbejde mere tværfagligt i sin indsats til borgere med demens. Døgnplejens rehabiliteringsterapeuter skal således mere systematisk inddrages som sparringspart, når Døgnplejen kommer hos borgere med demenssygdom. Dette er en del af Døgnplejens nye arbejds gange for den såkaldte demensforløbskoordination (se også indsats 4.2).</p>

Indsats 1.2: Sikre at medarbejdere i kommunen, der typisk vil møde dig, som har begyndende demens, har basal viden om demenssymptomer og om tilgang til demensramte

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>I Region Hovedstaden har regionen, kommunerne og almen praksis aftalt et såkaldt forløbsprogram for demens. Forløbsprogrammet beskriver, hvad de tre parter hver især har ansvar for over for borgere med demens. I forløbsprogrammet forpligter kommunerne sig til, at fagpersoner med hyppig kontakt til ældre borgere har en basal viden om demens og de hyppigste tegn herpå samt om mulighederne for udredning, behandling, støtte og rådgivning.</p> <p>Kommunale medarbejdere, fx i Center for Job og Rådgivning, møder ind imellem borgere med demens i deres arbejde. Disse medarbejdere skal have en basal viden om demenssymptomer og om tilgang til borgere med demens. Det gør dem for eksempel i stand til at tilskynde en borger til at kontakte egen læge ved mistanke om demens. Målet er både at understøtte tidlig opsporing og generelt at sikre en demensvenlig kommune, hvor borgere med demens får den fornødne hjælp.</p> <p>Kommunens medarbejdere på socialområdet skal også have viden om demens, så de er opmærksomme på, at borgere med handicap eller sindslidelse kan have andre symptomer på demens og andre behov end den almene gruppe.</p>	<p>Kommunens demenskonsulenter underviser relevante frontmedarbejdere i Job og Rådgivning samt på socialområdet. Undervisningen er i gang og forventes gennemført i 2023.</p>

Indsats 1.3: Informere tydeligt på kommunens hjemmeside om tilbud til dig, som er ramt af demens

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Kommunens informerer om demens på hjemmesiden. Informationen er både målrettet kommunens borgere og medarbejdere og handler om, hvor man kan henvende sig vedrørende demens, og hvilke tilbud kommunen har til borgere med demens. Informationen gennemgås, så det sikres, at den er aktuel, tydelig og overskuelig.</p>	<p>Hjemmesiden er gennemgået og opdateret i 2022. Informationer om demens er samlet på www.frederikssund.dk/demens.</p> <p>Der er også udarbejdet nye pjecer til henholdsvis borgere med demenssygdom, til deres pårørende samt til borgere, der har mistanke om demenssygdom hos sig selv eller hos en de kender. Pjecerne findes på www.frederikssund.dk/Information-om-demens. Demenskonsulenter og Døgnplejen medbringer pjecerne, når de tager ud på besøg.</p>

Indsats 1.4: Tilbyde vejledning og rådgivning inden for 14 dage efter, at du er diagnosticeret med demens

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Når en borger udredes for demens, får kommunen besked fra regionen, hvis borgeren har givet samtykke.</p> <p>I Region Hovedstaden har regionen, kommunerne og almen praksis aftalt et såkaldt forløbsprogram for demens. Forløbsprogrammet beskriver, hvad de tre parter hver især har ansvar for over for borgere med demens. I forløbsprogrammet indgår, at kommunens demenskoordinationsfunktionen skal tilbyde borgeren eller familien et besøg for at yde råd og vejledning og oplyse om kommunens tilbud inden for kort tid efter, at borgeren har fået diagnosen. I demensstrategien indgår en målsætning om, at det sker inden for 14 dage.</p>	<p>I 2023 har administrationen revideret arbejdsgangene for kommunens forløbskoordination. Den nye arbejdsgang præciserer, at borgerens forløbskoordinator tager kontakt til borgere, der bliver diagnosticeret med demens, inden for 14 dage efter, at regionen har givet besked om demensdiagnosen.</p>

Indsats 1.5: Vejlede dig om og tilbyde hjælpemidler, herunder velfærdsteknologi, tidligt i forløbet og sikre, at medarbejderne hjælper dig i gang med at bruge disse

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Der skal sættes fokus på, at en borger med demenssygdom kan få hjælpemidler på det rette tidspunkt, inden behovet nødvendigvis er presserende, men mens borgeren er motiveret for og kan lære at bruge hjælpemidlet.</p> <p>Der kan i nogle tilfælde være behov for en tværfaglig indsats for at få et hjælpemiddel til at fungere for en borger. Det betyder, at de medarbejdere, der kommer i borgerens hjem, skal kunne hjælpe borgeren med brugen.</p>	<p>Borgere med demenssygdom vejledes om og tilbydes hjælpemidler. Blandt andet medbringer demenskonsulenterne ved et besøg i hjemmet et udvalg af hjælpemidler, som typisk kan gavne borgere med demens. Borgeren kan derved hurtigt afprøve og komme i gang med at bruge relevante hjælpemidler, og det undgås at visitere hjælpemidler, som borgeren alligevel ikke får gavn af.</p> <p>I efteråret 2023 undervises sygeplejerskerne i Døgnplejen i demens, blandt andet i hjælpemidler og velfærdsteknologi til borgere med demens. Herved klædes sygeplejerskerne på til at vejlede borgerne om relevante hjælpemidler.</p> <p>Administrationen er løbende opmærksom på, om der er nye relevante hjælpemidler på området og på muligheden for at søge midler til afprøvning i den velfærdsteknologiske pulje i Frederikssund Kommune.</p>

Tema 2: Trygge og meningsfulde fællesskaber

Målet under temaet er, at borgeren og dennes pårørende har mulighed for at indgå i trygge og meningsfulde fællesskaber.

Indsats 2.1: Støtte dig til at kunne deltage i almene forenings- eller idrætstilbud

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
De frivillige foreninger er ofte positive over for at rumme mennesker med let demens og vil i mange tilfælde for eksempel gerne hjælpe borgeren ved at huske dem på aftaler og motivere til deltagelse. Kommunens demenskonsulenter tilbyder undervisning om demens til lokale foreninger, hvor foreningerne for eksempel kan få viden om demenssymptomer, og om hvordan man omgås mennesker med demens.	Administrationen inviterede lokale foreninger til et fyraftensarrangement om demens den 31. maj 2022. Invitationen blev formidlet via de digitale kanaler og de lokale aviser. Arrangementet blev dog aflyst, da der ikke kom nogen tilmeldinger. Kommunens demenskonsulenter tilbyder fortsat at undervise lokale foreninger, når de henvender sig.

Indsats 2.2: Tilbyde undervisning til erhvervslivet, der møder mennesker med demenssygdom i hverdagen, med henblik på at understøtte et demensvenligt lokalsamfund

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
Kommunens demenskonsulenter genoptager et tidligere tilbud om undervisning rettet mod aktører i erhvervslivet, der møder mennesker med demenssygdom i hverdagen. Erfaringer viser, at forretningsdrivende kan have glæde af faglig vejledning i forhold til at kunne genkende tegn på demens og møde mennesker med demens på en god måde. Erfaringerne viser dog samtidig, at det er begrænset, hvor mange erhvervsdrivende der tager imod tilbuddet om undervisning.	Administrationen inviterede lokale virksomheder til et fyraftensarrangement om demens den 1. juni 2022. Invitationen blev formidlet via de digitale kanaler og de lokale aviser samt på LinkedIn. Arrangementet blev dog aflyst, da der ikke kom nogen tilmeldinger. Kommunens demenskonsulenter tilbyder fortsat at undervise lokale virksomheder, hvis de henvender sig.

Indsats 2.3: Fastholde samarbejdet med frivillige omkring fx demensvenner og aktiviteter

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Frederikssund Kommune skal fastholde de vigtige samarbejder med frivillige. Omsorgscentrene har for eksempel frivillige tilknyttet, som hjælper i forbindelse med aktiviteter, arrangementer og ture ud af huset. Kommunen har også et samarbejde med Ældre Sagen om demensvenner, som er en særlig besøgsordning, hvor en frivillig demensven matches med en hjemmeboende borger med demens.</p>	<p>Der er tale om en eksisterende indsats, som fastholdes.</p>

Indsats 2.4: Videreudvikle kommunens dagtilbud til dig, som er ramt af demens, mod et tværfagligt og differentieret tilbud med meningsfulde aktiviteter

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Demensdaghjemmet har til formål at give borgere med demens støtte, nærvær og mulighed for netværk i trygge, vante og tilpas stimulerende rammer. Derudover er formålet at aflaste nære pårørende.</p> <p>De fysiske rammer har stor betydning for, hvilke aktiviteter det er muligt at tilbyde. I dag er demensdaghjemmet placeret på Østergården og fordelt i fire små lejligheder, hvor aktiviteterne foregår, hvilket sætter nogle begrænsninger for indholdet i tilbuddet.</p> <p>I Budgetaftale 2021-2024 ønskede forligspartierne, at det blev undersøgt, om der er mulighed for at etablere et nyt daghjemstilbud på Frederikssund Hospital. Undersøgelsen indgår i arbejdet med udviklingen af et fælles sundhedshus. Med budget 2022-2025 blev der desuden afsat penge til at sikre bedre fysiske rammer for kommunens daghjemstilbud (både demensdaghjem og somatisk daghjem).</p>	<p>Placeringen af et nyt daghjem er uafklaret, og de midler, der blev afsat i budget 2022-2025 har ikke været anvendt.</p> <p>Byrådet besluttede i juni 2023, at en mindre andel af de afsatte midler anvendes til en udvidelse og ombygning af daghjemmene i den nuværende placering på Østergården. For demensdaghjemmet betyder det blandt andet, at der bliver plads til et ekstra toilet samt et sanserum. De to daghjem har også fået mulighed for at bruge et lokale i kælderen til træning.</p> <p>Demensdaghjemmet arbejder samtidig med at udvikle tilbuddet inden for de nuværende fysiske rammer. Herunder arbejdes bevidst med at tilbyde aktiviteter som skal fastholde borgernes fysiske og kognitive funktioner, stimulere sanserne mv.</p>

Indsats 2.5: Arbejde mod demensegnet indretning i tilbud til demensramte borgere.

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Omgivelserne har stor betydning for trivsel og livskvalitet for mennesker med demens. Omsorgscentrene arbejder løbende med at sikre, at de fysiske rammer i fællesarealerne er indbydende og hjemlige, og at de indrettes, så de passer til beboernes behov. Afdelingerne indrettes eksempelvis med små kroge, der indbyder til socialt samvær, og med billeder af beboerne fra forskellige aktiviteter på væggene, så man kan tale sammen ud fra billederne.</p> <p>I budgetaftalen for 2022-2025 indgår, at kommunens omsorgscentre skal fremtidssikres for bedre at imødekomme behovene hos borgere med demenssygdomme. Der forventes med budget 2024-2027 afsat 7,9 mio. kr. i årene 2028 og frem til tiltag såsom døgnrytmebelysning, etablering af sanserum, sikring af udearealer mm. Demensvenlig indretning kan også handle om mindre tiltag, fx bevidste valg af farver og brug af kontrastfarver, som kan hjælpe borgerne med at orientere sig og skelne tingene fra hinanden.</p> <p>I budget 2022 blev der afsat 3,8 mio. kr. fordelt over årene 2022-2024 til etablering af elektroniske låse i de plejeboliger, der ikke har elektroniske låse i dag. Elektroniske låse sikrer, at borgerne ikke ved en fejl kommer til at gå ind i en anden borgers lejlighed. Elektroniske låse er derved med til at sikre, at omsorgscentrene er indrettet, så de fungerer bedst muligt til borgere med demens såvel som for de øvrige borgere.</p>	<p>Der er gennemført udbud af elektroniske låse og af nødkald og andre forbundne løsninger i starten af 2023. Låsene forventes monteret inden udgangen af 2023.</p> <p>I 2025 planlægges det at analysere behovet for bedre indretning af omsorgscentrene med henblik på at sikre demensvenlige tilbud.</p>

Tema 3: Støtte til den demensramte og pårørende, så hverdagen fungerer

Målet under temaet er, at borgeren og dennes pårørende oplever gode muligheder for at leve et meningsfuldt hverdagsliv.

Indsats 3.1: Tilbyde gruppeforløb og undervisning for pårørende til demensramte

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Frederikssund Kommune har tilbud om pårørendegruppe for ægtefæller til borgere med demens. Tilbuddet findes dels til pårørende til hjemmeboende borgere og dels til pårørende til borgere med demens, der bor i plejebolig.</p> <p>Derudover tilbydes de pårørende undervisning i fire moduler, hvor de blandt andet får en grundlæggende viden om demenssygdomme og får redskaber til at håndtere de problemstillinger, man møder i hverdagen sammen med en nær pårørende med demens. Der er to forløb om året i Frederikssund og alternativt er der mulighed for at deltage i tilsvarende forløb i syv andre nordsjællandske kommuner.</p>	<p>Der er tale om en eksisterende indsats, som fastholdes.</p>

Indsats 3.2: Tilstræbe, at der er tilbud målrettet yngre demensramte og hjemmeboende børn af demensramte

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Frederikssund Kommune deltager i 2022 og 2023 i et tværkommunalt samarbejde om et Rådgivnings- og Aktivitetscenter i Hillerød. Ud over Frederikssund deltager Hillerød, Allerød, Helsingør, Hørsholm og Fredensborg i samarbejdet.</p> <p>Rådgivnings- og Aktivitetscentret i Hillerød har særligt fokus på yngre borgere med demenssygdomme og deres pårørende. Rådgivnings- og Aktivitetscentret har også tidligere haft en pårørendegruppe målrettet unge mellem 15 og 25 med en forælder med demens, men tilbuddet stoppede, da der ikke var nok unge til at danne en gruppe.</p>	<p>Frederikssund Kommune deltager i samarbejdet omkring Rådgivnings- og aktivitetscentret i Hillerød. Rådgivnings- og Aktivitetscentret står blandt andet for et ugentligt aktivitetstilbud til yngre demensramte (op til 70 år) og et netværkstilbud til deres pårørende.</p> <p>Rådgivnings- og Aktivitetscentret har i 2020-2023 været finansieret af en bevilling fra Sundhedsstyrelsen. Tilbuddet ophører med udgangen af 2023.</p>

Indsats 3.3: Sikre at du får kvalificeret og tilpasset hjælp til løsning af praktiske problemer (i relation til for eksempel forsørgelse, ansøgninger og flytning)

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Borgere med demenssygdomme kan i alle faser af demensforløbet have behov for hjælp til praktiske problemer i relation til for eksempel forsørgelse, ansøgninger og flytning, hvis der ikke er pårørende, der kan hjælpe. Når borgerne får den fornødne hjælp, sikres det, at der er styr på fx husleje og betaling af medicin, og det giver ro og tryghed.</p>	<p>Med budget 2022-2025 blev der afsat 0,3 mio. kr. om året til at bistå borgere med økonomihåndtering, ansøgning til diverse myndigheder mm. i forbindelse med indflytning i plejebolig. En socialfaglig konsulent i Visitation og Hjælpemidler løser denne opgave. Hjælpen er målrettet borgere, der ikke har pårørende eller netværk, der kan hjælpe.</p> <p>Frederikssund Kommune er derudover gået ind i et samarbejde med en række andre kommuner om telefonisk hjælp til digitale løsninger samt til generelle spørgsmål om kommunale forhold i 60 timer om ugen. Dette er også til gavn for borgere med demens og deres pårørende.</p>

Indsats 3.4: Tilbyde dig og dine pårørende fleksible, individuelle og sammenhængende løsninger i forhold til aflastning, afløsning og praktisk og personlig hjælp

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Det er vigtigt for borgers og pårørendes livskvalitet, at Frederikssund Kommune kan tilbyde fleksible og sammenhængende løsninger, som passer til den enkelte borger og pårørende. Samtidig har fleksible indsatser betydning for, hvornår borger får behov for tilbud om eksempelvis plejebolig.</p>	<p>Ved visitation til støtte er der fokus på en fleksibel udmøntning af kvalitetsstandarderne, så man kan skræddersy løsninger, som opfylder den enkelte borgers og pårørendes behov.</p> <p>Døgnglejen har i 2022 og 2023 arbejdet med at implementere selvstyrende teams. De selvstyrende teams skal blandt andet være med til at sikre et tættere samarbejde mellem visitator og Døgngleje og fleksibel hjælp ud fra borgernes aktuelle ressourcer og behov.</p>

Tema 4: Høj faglighed og sammenhængende forløb

Målet under temaet er, at den demensramte borger og dennes pårørende oplever et sammenhængende forløb og altid ved, hvem der kan kontaktes.

Indsats 4.1: Inddrage din livshistorie tidligt som forudsætning for et godt forløb

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
At arbejde med livshistorie er en anerkendt tilgang til borgere med demenssygdomme, som kan bidrage til at højne kvaliteten i omsorgen. Hvis man systematisk arbejder med livshistorie tidligt i forløbet, får borgeren mulighed for selv at præge fortællingen. Livshistorien er et redskab til både at hjælpe borgeren til at huske, og til at andre kan forstå, hvem borgeren er.	Der skal iværksættes en indsats i perioden 2023-2025.

Indsats 4.2: Sikre at du oplever et koordineret forløb

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Et trygt forløb med en demenssygdom kræver blandt andet, at den demenssyge borger og de pårørende gennem hele forløbet oplever kvalificeret rådgivning, sparring og koordination, og at de altid ved, hvem de skal kontakte.</p> <p>I Region Hovedstaden har regionen, kommunerne og almen praksis aftalt et såkaldt forløbsprogram for demens. Forløbsprogrammet beskriver, hvad de tre parter hver især har ansvar for over for borgere med demens og således også, hvad kommunen skal leve op til.</p>	<p>I 2023 har administrationen revideret arbejdsgangene for kommunens demensforløbskoordination. Dette vil give en bedre organisering af forløbskoordinationen og en bedre kvalitet for borgerne.</p> <p>Det betyder, at der nu er klare aftaler om, hvem der har ansvar for hvilke forløb – og det kommunikeres tydeligt til borger og pårørende, hvem der er deres demensforløbskoordinator/ kontaktperson. Borgerne kontaktes maksimalt 14 dage efter, at diagnosen er stillet, og besøgene planlægges, så de pårørende har mulighed for at deltage.</p>

Indsats 4.3: Tage udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens principper for arbejdet med demensramte for at understøtte høj faglighed og en ensartet tilgang til den enkelte borger

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Medarbejderne på omsorgsområdet skal have et fælles vidensgrundlag i forhold til demens.</p> <p>Tidlig opsporing af demens er centralt for at få den rigtige hjælp og støtte, og her har medarbejderne i Døgnglejen, på Rehabiliteringsafdelingen og på omsorgscentrene en vigtig opgave i at være opmærksomme på tegn på demens. Derfor skal alle medarbejdere have en grundlæggende viden om, hvad de skal være opmærksomme på for at sikre den tidlige opsporing.</p> <p>Derudover skal der være fokus på faglig ledelse af medarbejderne og på behov for yderligere kompetenceudvikling afhængig af medarbejdernes funktion.</p>	<p>Der afholdes hver måned en fælles introduktion for nye medarbejdere på omsorgsområdet, hvori der indgår en kort introduktion til demens.</p> <p>I Døgnglejen gennemføres i efteråret 2023 undervisning i demens til alle ansatte i forskelligt omfang, afhængig af medarbejdernes funktion. De medarbejdere, der fungerer som demensforløbskoordinatorer, rustes til dette, mens øvrige medarbejdere får en mere grundlæggende viden om demens. Der udpeges en ressourceperson i forhold til demens i hvert delområde i Døgnglejen, som kan rådgive og sparre med sine kolleger i svære forløb.</p> <p>På omsorgscentrene er der ansøgt om et udviklingsforløb med Sundhedsstyrelsens såkaldte demensrejsehold. Der forventes svar fra Sundhedsstyrelsen medio september 2023. Indsatsen er målrettet brugen af antipsykotisk medicin og består af et praksisnært læringsforløb, som fokuserer på konkrete udfordringer i plejen af beboere med demens såvel som organisering og samarbejde om indsatsen.</p>

Indsats 4.4: Udvikle det tværfaglige samarbejde og understøtte samarbejdet med egen læge og hospitaler, så du oplever sammenhæng og et trygt forløb.

<i>Indhold</i>	<i>Status</i>
<p>Medarbejdere og afdelinger i kommunen skal være bedre til at give den relevante viden videre og at støtte borger og pårørende, så overgangen fra et tilbud til et andet bliver tryk. Det kan fx være overgangen fra at bo i egen bolig til at flytte ind på et omsorgscenter.</p> <p>Borgere med demens og deres pårørende kan også have brug for støtte i samarbejdet med læge og hospital for at sikre et godt og trygt forløb. Det kan fx handle om at formidle viden om borger til praktiserende læge eller at støtte pårørende i at få en borger med manglende sygdomsindsigt til lægen.</p>	<p>Kommunen har i 2023 igangsat et projekt om tryk indflytning i plejebolig. Projektet handler om, at daghjem og omsorgscentre skal være bedre til at samarbejde og overlevere viden, når en borger med plads i daghjemmet på et tidspunkt flytter i plejebolig.</p> <p>Der skal derudover iværksættes en indsats i perioden 2024-2025.</p>